

Pavel Dražan
Vítězslav Kudláč

povídka k filmovému projektu

Pět prstů

Je březen 1892, stát Montana.

Hlavní postava našeho příběhu Jack si přezdívku Pět Prstů přinesl z doby, kdy předmětem jeho obživy byla kasařina a drobná krádež. Tehdy se seznámil s Jeremiášem, který' ho zachránil před spravedlivým trestem, když byl chycen při prohledávání cizí kapsy. Ten jej pak sebou odvedl na ranč skrytý mezi skalami.

Od té doby se Jack zabýval spíš okopáváním brambor, opatrováním slepic, drobnými truhlářskými pracemi a sněním o obchodě. Mírně hanlivá přezdívka Pět Prstů mu zůstala, i když jinak šlo o sympatického mladého muže ve věku kolem pětadvaceti let.

Ani Jeremiáš nemá minulost právě nejpříkladnější. Když byl mladý a ruce se mu netřáslly, živil se vším možným, jen ne poctivou prací. Kradl, byl falešný hráč a leccos jiného. Jenže přišly roky a dosavadní způsob života přestal sloužit jeho zdraví. Subývajícím zrakem sílila jeho schopnost předvídat události, zavřenýma očima viděl to, co neviděli druzí. Začal u sebe nosit bibli, ze které citoval nebo pomalu četl. Stal se z něj svatý muž, jistým způsobem. Extrém, který není v peripetiích lidských osudů ničím neobvyklým.

Ranč, na kterém Jack a Jeremiáš žijí, využívá banda Jeffa Hookera jako útočiště před pronásledovateli. Cesta k němu vede spletitým bludištěm, díky kterému jde o místo odříznuté od světa. Jeff Hooker a jeho kumpáni se po každém přepadení nebo loupeži zde mohou skrýt. Osazenstvo ranče vlastně žije z toho, co jim Hooker dává za poskytování střechy nad hlavou, jinak Jack a Jeremiáš nemají s bandou nic společného.

V době, kdy Jack a Jeremiáš byli nakupovat v městečku, banda Jeffa Hookera o několik desítek mil severovýchodně přepadla dostavník, ve kterém cestoval do státu Montana Fred Edwards, zaměstnanec podnikatele Wilkinse. Měl u sebe kufřík s cennými dokumenty.

Fred je mladý a velmi ambiciózní muž. Byl Wilkinsovým příkazem, aby dopravil dokumenty, poctěn. Viděl v tom příležitost, jak na sebe upozornit. Věděl, že taková příležitost se neobjevuje každý den, proto chtěl svému úkolu dostát co nejlépe.

Když se ozvala střelba a dostavník zastavil, Freda opustily myšlenky na skvělou budoucnost. Dostal obyčejný strach o život. Hookerovi lidé zabili při přepadení oba vozky a jednoho z cestujících. Avšak ani nikdo z ostatních, kteří přežili, neměl zaručené, že se dožije večera. Včetně Freda. To byl také důvod, proč Fred obrátil pozornost banditů na kufřík a řekl, že by za důležité dokumenty mohli dostat od podnikatele Wilkinse pěknou sumu peněz jako výkupné. On že by celou transakci mohl zprostředkovat. Naznačil jim tak, že zisk závisí na tom, zda zůstane naživu. Bandité okradli cestující o všechny cenné věci, Freda posadili na jednoho z koní vypražených z dostavníku a zmizeli z místa přepadení.

Že Freda Edwardse i s kufříkem odvezli na ranč, to ještě neznamenal, že bude jeho život zachován. Mezi Hookerem a Mexičanem Lopezem vznikl rozpor, zda je Fredův plán uskutečnitelný. Lopez ho považuje za riskantní a spíš by se Freda zbavil. Hooker nesouhlasí. Předpokládá, že by se na obsahu kufříku skutečně dalo vydělat, proto potřebuje Freda živého.

Na ranč se snese noc, Fred leží svázaný pod přístřeškem kurníku.

Jeho budoucnost je nejistá. Jack mu přináší trochu jídla a napít. Zdá se mu, že Freda odněkud zná.

Ráno pokračují dohady o tom, zda se Freda zbavit nebo ho nechat žít a přijmout jeho nabídku. Jack opět nese Fredovi jídlo. Dozvídáme se, že Jack Freda pokládá za člověka, který se ho jednou zastal, když ukradl jídlo a hrozil mu tvrdý trest. I když to není pravda, Fred v tom Jacka utvrzuje. Využívá tuto záměnu. Jednoduše se chytá všeho, co by mu mohlo zachránit život.

V kanceláři u Wilkinse je pozdvižení. Wilkins nechce věřit svým vlastním uším a obrací se na místního šerifa Samuela Rossitera, aby mu v zapeklité situaci pomohl - boj s bandity je přece záležitostí profesionálů. Sotva Wilkins a jeho tajemník odejdou, přichází šerifův pomocník s mladým indiánem, kterému se podařilo vypátrat úkryt Hookerovy bandy. Po přepadení dostavníku se vydal po jejich stopách a tentokrát konečně objevil ranč skrytý mezi skalami. Šerifovi nezbyvá nic jiného než vyhlásit trestnou výpravu.

Chlapi z Hookerovy bandy se večer vydali do bordelu v městečku na sever od ranče. Berou s sebou i Jacka. Ukáže se, že s ženami nemá žádnou praxi. Aby to napravili, chlapi mu sami vyberou a zaplatí jednu ženskou, která je nejen ošklivá, ale také opilá. K žádnému zaučování nedojde, děvka v pokoji ihned po příchodu usíná.

Na ranč si bandité odvázejí pohlednou Luisu, kterou Hooker tu noc vyhrál v kartách nad majitelkou tohoto veřejného domu. I když pobytem v bordelu trochu sešla, je pohledná a smyslná na to, aby Jacka fascinovala.

Luisa je první ženou, která by se měla usadit v Jackově blízkosti. Jack v ní vidí jistým způsobem nejen ženu k obdivování, ale také ženu, která by mu mohla nahrazovat nedostatek mateřského citu. Jackovi rodiče zemřeli, když byl ještě úplně malý, vychovávala ho spíš ulice, která v jeho rodném městě vedla z východu na západ.

Jeff Hooker je už unavený stálým dohadováním s Mexičanem Lopezem. Vidí, že se morálka v bandě rozkládá a to mu na náladě nepřidá. Přestává mít zájem o Freda, který ani neví, jak peníze výkupné z Wilkinse vytáhnout. Přesto závěrečné rozhodnutí o Fredově bytí a nebytí odloží na druhý den. Je však jasné, že Lopezově nátlaku ustoupí.

Jeremiášovi se celé to handrkování kolem lidského života vůbec nelíbí. Užil si smrti a mrtvých během války Severu proti Jihu. Prohlašuje, že by měl být Fredův život zachován.

Z městečka mezitím vyrazila trestná výprava. Mladý indián ukazuje cestu. Lidé, kteří se výpravy účastní, jsou jednak šerifovi pomocníci, dále ochotní chlapi posbíraní po městečku, zbytek vyslal Wilkins. Je to směs různorodých typů. Někteří účast na trestné výpravě berou jako služební povinnost, jiní si prostě vyjeli zastřílet. Hlavně Wilkinsovi lidé jsou plní sebevědomí a vyřízení banditů berou jako snadnou věc.

Blíží se noc. Fred Edwards prožívá nejhorší chvíle svého života. Prosí Jacka, aby se pokusil promluvit s Hookerem a zachránit inu nějakým způsobem život. Slibuje mu, že se mu odvděčí a zajistí mu jak peníze do

začátku, tak i možnost dobrého místa. Hooker Jacka vyslechne, ale nijak se nevyjádří.

Jack mu nabídne, že sám odjede do města a promluví s Wilkinsem o výkupném. Jeff o této možnosti uvažuje, ale ke konečnému rozhodnutí už nedojde.

Trestná výprava se ráno dostala do skalního labyrintu, mladý indián je dovedl až k údolí, kde se nachází ranč. V úžlabině nechávají koně a dál jdou po svých. Překonají poslední skály a obklopí ranč. Čekají na šerifův pokyn, aby mohli spustit střelbu. Šerif čeká jen na vhodný okamžik k útoku. Čekání se protahuje. Opatrnost polevuje, a tak se stane, že jeden z banditů zahlédne podezřelý pohyb na skále nad rančem. Rozběhne se do domu, aby o tom informoval Hookera. Šerif vidí, že jsou prozrazeni, sám zahájí střelbu. Dochází k masakru, který znamená konec Hookerovy bandy. Po dobu boje jsou Jack a Fred ukrytí v kurníku mezi slepicemi.

Prostranství se pokrývá mrtvými těly. Je zabitá také Luisa. Jeremiáš je raněn, když šerifovi lidí hodí na jednu z budov, ve které se skrývá větší část bandy, svazek dynamitových patron. Je zavalen prkny, zdá se, že zranění podlehne.

Utichne střelba. Fred a Jack vycházejí z kurníku. Fred s ulehčením vítá své zachránce. Pominulo nebezpečí, Fred se stává takovým, jaký ve skutečnosti je. Je mu najednou trapné, že se mu pokoušel zachraňovat život někdo takový jako je Jack. Odvrhne všechn vděk a chová se k němu, jako kdyby to byl někdo zcela cizí.

Šerif si uvědomuje, že Jack je jediným svědkem celé akce, mohl by později vyprávět o všem, co se na ranči událo a tím by mu zkomplikoval život. Když navíc na jeho dotaz Fred odpoví, že Jack je jedním z členů Hookerovy bandy, je rozhodnuto.

Jack očekává, že se ho Fred zastane a jeho postavení na ranči vysvětlí, Fred ho však ignoruje a lže. Už Jacka nepotřebuje. Namísto toho vychutnává pocity hrdiny, který přežil útrapy přepadení a zajetí a zachránil Wilkinsův kufřík s důležitými dokumenty. Už zase myslí na svůj společenský vzestup.

Šerif rozhoduje, že má být Jack okamžitě zastřelen. Když Jacka odvádějí stranou, má slzy v očích. Bojí se a stále očekává, že se ho přece jen Fred zastane a on dostane milost. Fred však mlčí. Jen se po něm podívá. Je to pohled špatného svědomí. Jejich oči se setkají. Jackovy oči jsou plně strachu, prosí o pomoc, ale Fred se otočí a mlčí.

Místo, kde ležel zasypaný Jeremiáš je prázdné. Jeremiáš zmizel.

Jacka odvádějí k pahýlu stromu, který Jeremiáš viděl ve svých vizích jako varování. Třesknou výstřely a Jackovo tělo padá k zemi. Z Freda spadne kámen výčitek svědomí. Už se nemusí vyhýbat jeho pohledu, být svědkem jeho zoufalosti.

Dokonce se mu zlepšila nálada, byl odstraněn člověk, který by mohl

svědčit o jeho zbabělosti během zajetí.

Šerif nechává naložit své mrtvé na koně banditů a odvést je do úžlabiny, kde byli skryti jejich koně v době masakru. Freda posílá do úžlabiny pěšky. Poznal, že ne všechno bylo s Jackem tak, jak mu Fred Edwards sdělil. Je mu ostatně od prvního pohledu nepříjemný. Fred je zaražen studeným šerifovým chováním. S kuffíkem důležitých dokumentů se vydává určeným směrem.

Fred kráčí ve skalách ke koním. Myšlenkami je už u pana Wilkinse. Už se vidí, jak se usazuje na výsluní jeho pozornosti. Náhle se před ním objeví zakrvácený Jeremiáš s puškou v ruce.

„Kde je Jack?“ ptá se Jeremiáš, i když ví, že skončil špatně a Fred pro něho nahnul prstem.

„Nevím“, odpoví Fred. „Jsi lhář“, říká Jeremiáš. „Jsi parchant a lhář“. Pomalu zdvihá pušku a namíří na Freda. Fred se snaží argumentovat tím, že to byl přece právě Jeremiáš, který prosazoval život a byl proti zabíjení. Jeremiáš to potvrdí, ale prohlásí, že v jeho případě udělá výjimku. Potom zmáčkne spoušť a Freda Edwardse zastřelí. Kuffík, který takovým způsobem zasáhl do jejich životů, kopne ze skály. Důležité dokumenty se při pádu kuffíku rozletí.

Jsme znovu na ranči. Tři muži kopají jámu na pohřbení mrtvých banditů. Mezi nimi leží také drobný zlodějíček a odpadlík Jack, přezdívaný **Pět Prstů**.

Údolí, které bylo svědkem tolika životních zvrátů, po odjezdu trestné výpravy osiřelo. Je v něm ticho jako na věčnosti.

„Je jaro roku 1892. Stát Montana.“

